

Geosite Klikten

Geosite Klikten - märkvärdig och unik

Klikten är geologiskt mycket intressant. Meteoritnedslaget som träffade Siljansområdet för ca 377 miljoner år sedan illustreras här genom en markant förkastningsbrant. Meteoriten gav också förutsättningar för ett natur- och kulturlandskap med mycket höga värden. Utsikten är intagande med åkrar och ängar, skogar, Siljan, blåa berg och röda stugor. Här finns vikingagravfält med kultplats, gamla kapellplatsen, Agnmyrens naturreservat, en liten gruva och Karl Lärka-stugan. Hembygdsgården är strategiskt belägen i anslutning till Klikten. Området hålls i hävd av betande kor, får och getter. Det är denna attraktiva helhet som gör Klikten så märkvärdig och unik.

Populärt utflyktsmål

Klikten är redan idag ett populärt utflyktsmål för ortsbor och besöksmål för turister. Den vackra naturen, kulturstigen, vikingarna, Karl Lärka, fåglar och grodor, skidspår och pulkabacke attraherar och fångar mångas intresse, gammal som ung. Och Klikten har potential för mer!

Många intressenter

Det är många intressenter inblandade i skötseln och utvecklingen av Klikten. De som äger och brukar marken är viktiga. I den kretsen finns privatpersoner, kommunen, Karl Lärka-stiftelsen och staten. Flera föreningar är engagerade, främst Hembygdsföreningen, Sockenföreningen, Karl Lärkas vänner och byalagen i Bengtsarvet och Utanmyra. Mora kommun och länsstyrelsen har viktiga roller och Region Dalarna bör få det. Nationella aktörer som Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket och SGU har länge varit intresserade.

Geopark Siljan

Sveriges första geopark är bildad och där är Klikten med som en särskilt intressant plats, en sk geosite. För Sockenföreningen och Hembygdsföreningen är Klikten speciellt intressant både mer allmänt och som en del av den nya geoparken. Här ser vi att vi har goda möjligheter att bidra i ett utvecklingsarbete. Klikten ska utvecklas och göras bättre tillgänglig för både kommuninvånare och besökare utifrån. Klikten kan bli det specifika i marknadsföringen av Sollerön och viktigt också för hela kommunens attraktivitet. Gesundaberget är i dubbel bemärkelse den andra höjdpunkten, men där finns andra aktörer som kan ta extra tag i utvecklingen inom ramen för geoparken.

Samverkan viktig

Det är mycket bra med många intresserade och engagerade, men det ställer också krav på en god samverkan mellan dessa aktörer. Idag löper en del spår parallellt men det finns ändå kopplingar genom främst Sockenföreningens och Hembygdsföreningens engagemang. Nu när geoparken är etablerad blir

det ännu viktigare att knyta samman planer och aktiviteter i en väl förpackad helhet. I de kontakter vi haft med länsstyrelsen, SGU med flera har just Kliktens samlade värden betonats med hela resan från meteoritnedslaget till dagens attraktiva natur- och kulturlandskap. Inom Sockenföreningen finns en liten arbetsgrupp för "Geosite Klikten" av engagerade personer med olika kompetenser.

Det här är aktuellt.

- Beslut om att etablera Geopark Siljan som vår första nationella geopark fattades av SGU under försommaren 2019. Länsstyrelsen är den som ansökt, men också Region Dalarna får en viktig roll i utvecklingen av parken, tillsammans med kommunerna förstås. Klikten och Gesundaberget inom Sollerö socken samt Alderängarna strax norr om Mora finns utpekade som så kallade geositer inom kommunen.
- Agnmyren vid Klikten har nyligen fått status av naturreservat och det är bra. Vi har kontakt med länsstyrelsen om insatser för att bland annat informera och förbättra tillgängligheten.
- Sockenföreningen deltar som enda ideella aktör i Interreg-projektet Geologiskt arv i Inre Skandinavien, GEARS. SGU är projektägare och motsvarigheten i Norge projektledare. Berörda länsstyrelser på båda sidor gränsen deltar. Avsikten är att uppmärksamma och marknadsföra tre geologiskt intressanta områden: Siljansringen, Fulufjället samt Folldal i Norge. En utlöpare är projektet Kunskapsbaserad turism i Inre Skandinavien, där Sockenföreningen också deltar. Virtuellt teknik är en spännande del av detta projekt. Ansökan om ett delvis uppföljande Interreg-projekt, GNIST, har skickats in där Sockenföreningen också är med på ett hörn.
- Vikingagravfältet har fått en specifik attraktion genom en vikingatida kultplats, en så kallad harg. Enkla arkeologiska undersökningar har gjorts och mer ingående sådana sker sommaren 2020.
- Hembygdsföreningen har genomfört delar av restaureringen av hembygdsgården och kommer under sommaren 2020 att bygga en handikappanpassad toalett och inreda ett visningsrum för pengar från Landsbygdsprogrammet och med kommunal medfinansiering.
- Karl Lärka-stugan med tillhörande mark är för närvarande föremål för en successiv upprustning genom kommunens försorg och med hjälp av ideella krafter.
- Planer finns på att utvidga betningen av Klikten och stängsla ett större område. Lona-medel har sökts, men tyvärr fanns inga pengar för 2019.

Det här ska göras

- Vårda Kliktens olika värden och utveckla attraktionerna.
- Geologiska och arkeologiska undersökningar för att öka kunskapen om området, en markradarundersökning sommaren 2020.
- Fysiskt och virtuellt visa geologin, naturen, vikingagravar mm.
- Säkra och förbättra skötseln av kulturlandskapet genom betning och stängsling, röjning och gallring.
- Producera nytt och kompletterande kunskaps- och informationsmaterial om Kliktens olika attraktioner kopplat till nya rön i omvärlden.
- Information om Siljansringen med geositerna och en geologisk resa i tid och rum västerut till Fulufjället och Folldal.
- Koppla an till Naturrummet i Siljansnäs för gemensam marknadsföring.
- Informativ skyltning som kompletterar den befintliga.
- Kunskapspunkter baserade på bla virtuell teknik.
- Fylla visningslokalen på hembygdsgården med spännande information.
- Förbättra tillgängligheten genom vägvisning och parkeringar.

- Knyta an till strandstigen, Ångbåtsbryggan och Norrviken
- Bygga ett enkelt vikinga-/långhus vid kulturstigen mot Klikten
- Utbilda guider som kan berika upplevelsen av geologin, floran, faunan och historien
- Utveckla den turistiska infrastrukturen på Sollerön som kompletterar Klikten med bättre möjligheter till mat, logi och aktiviteter.

De resurser som idag finns att tillgå ekonomiskt och personellt är knappa. De avser också begränsade delar av det som behöver göras eller forskning och förstudier. Det är därför viktigt att både knyta an enskildheterna till helheten och göra verkstad av forskningen och förberedande arbeten. För att åstadkomma det behövs ekonomiska resurser för att leda och koordinera en utvecklingsprocess under ett par år. Vi har sökt medel men utan resultat.